



Recensie Film

Recensie: Droomdocu 'Monikondee' is een aanwinst in de bioscoop

Monikondee

Regie: Tolin Alexander, Lonnie van Brummelen en Siebren de Haan.

★★★★

Belinda van de Graaf 19 november 2025, 17:16



Trouw



Abonneren vanaf 2,25 per week

Op het moment dat vijftig jaar Surinaamse onafhankelijkheid wordt gememoreerd, verschijnt er een enorme aanwinst in de bioscoop: *Monikondee*. De Nederlandse makers Lonnie van Brummelen en Siebren de Haan die ruim twintig jaar geleden de handen ineen sloegen, gingen voor hun filmproject opnieuw aan de slag met de Surinaamse filmmaker Tolin Alexander.

Dat teamwork levert een droom van een documentaire op die behalve de bioscoop deze week ook het International Documentary Filmfestival Amsterdam (IDFA) aandoet.

Een inkijkje in het natuurschoon

In de film volgen we bootsman Boogie die met een grote gouden ketting op zijn borst de Marowijne-rivier tussen Suriname en Frans-Guyana bevaart. Aan de rivier leven inheemse volken zoals de marrons, waartoe ook Boogie behoort. De marrons zijn afstammelingen van tot slaaf gemaakte Afrikanen die zich bevrijdden van Nederlandse slavenhouders.



Van Brummelen, De Haan en Alexander zijn thuis in het gebied, dat zie je meteen. Het drietal maakte eerder *Stones have Laws* (2019), een fascinerend portret van de Marron-gemeenschap. Met *Monikondee* keren ze terug naar het Surinaamse regenwoud waar Boogie met grote ladingen water en olie de rivier trotseert, en wij een inkijkje krijgen in het natuurschoon.

Een ware beproeving is zijn reis stroomopwaarts op de Lawa-rivier. Zijn houten boot kan makkelijk stukslaan op de vele rotsen die onder water liggen. Boogie transporteert grote vaten olie voor de goudmijn, hij moet wel om aan de kost te komen. In de film speelt geld een belangrijke rol. Er wordt betaald met Surinaamse dollars of met een paar gram goud.

Een van de mooiste scènes

Monikondee betekent geldland. De Marron hebben de kapitalistische samenleving eeuwenlang op afstand gehouden, maar de film laat zien dat economische belangen inmiddels diep zijn doorgedrongen in het regenwoud. Met alle gevolgen van dien. De goudwinning in het gebied vervuult de rivier. En ook klimaatverandering heeft verstrekken geet regenwoud. Dat betekent dat oogsten mislukken.



Het betoverende is dat de verhalen en liederen van de Marron in voice-over klinken. Ze vermengen zich heel natuurlijk met de beelden van Boogie op de rivier en zijn bezoeken aan de afgelegen inheemse gemeenschappen. In de liederen klinken de problemen van die gemeenschappen door maar evengoed hun weerbaarheid.

Ook de oude en nieuwe tijd spelen een prominente rol. Boogie ziet zich geconfronteerd met voorouderlijke plichten en moderne uitdagingen. In een van de mooiste scènes volgen we een vrouw die op straat cassave koopt, waarmee traditionele kwaka wordt gemaakt (een soort couscous). De vrouw loopt vervolgens – in één vloeiende beweging van de camera – een moderne supermarkt in, waar Boogie op dat moment een fles rum koopt. Niet voor zichzelf, maar voor zijn ontmoeting met twaalf clanleden.